

verslag

Vergaderdatum	27 juli 2021
Aanwezig	<i>Commissie</i> Bernard ter Haar (voorzitter), Martin Bergwerff (onafhankelijk belastingadviseur), Henk Vording (Universiteit Leiden), Pieter Moore (DNB), Het secretariaat
Afwezig	Anja de Haan (Belastingdienst), Francis Weyzig (CPB)

Actiepunten

25-05-2021	Secretariaat / Moore	Onderzoeken mogelijkheden tot kwantitatieve analyse witwassen i.o.m. AMLC	In bewerking
5-07-2021	Secretariaat	Uitzetten schatting aandeel doorstroom in S.11 bij CBS	In bewerking
27-07-2021	Secretariaat	Verslagen gesprek notarissen en Europese Commissie	In bewerking

1. Opening + mededelingen

Het verslag wordt vastgesteld.

Update kwantitatieve analyse(s):

- Bij het CBS staat de vraag uit of zij een inschatting kunnen maken van het aandeel doorstroom in S.11. Het CBS geeft aan dat een dergelijke analyse waarschijnlijk mogelijk is, maar moet nog kijken wie dit precies oppakt en naar de precieze invulling.
 - Hierbij wordt opgemerkt dat het bij een dergelijke analyse op geaggregeerd niveau lastig is om te bepalen of de substance van deze doorstromers in S.11 betrekking heeft op de doorstroom- of reële activiteit.
- De Belastingdienst heeft akkoord gegeven voor het gebruik van Belastingdienstdata voor de analyse van leakage data. Het AMLC wordt gevraagd zijn resultaten met DNB te delen.
- Er zijn (in ieder geval voorlopig) geen dataverzoeken meer.

Overige mededelingen:

- Besproken wordt dat als de commissie concludeert dat vervolgonderzoek nodig is op het gebied van witwassen, overwogen kan worden de aanbeveling te doen om het Financieel Expertise Centrum (FEC) hier onderzoek naar te laten doen. Informeel is het beeld dat hier bereidheid toe zou zijn binnen het FEC.
- Er is een informeel gesprek geweest met de Europese Commissie. Het is goed om in de gaten te houden of er geen tegenstrijdigheden zullen zijn tussen het rapport en eventuele commissievoorstellen. Het conceptrapport zal nog met de EC worden gedeeld.

2. Concepthoofdstukken

Bespreking hoofdstuk 'rol niet-fiscale factoren':

- De verhouding tussen de hoofdstukken fiscaal en niet-fiscaal lijkt wat scheef (de nadruk ligt nu op fiscaal).
- In het hoofdstuk niet-fiscaal is veel aandacht voor IBO's maar relatief weinig voor andere factoren als het ondernemingsrecht, aanwezigheid facilitators en het Nederlandse vestigingsklimaat. Dit laatste wordt nog toegevoegd, ook zal de indeling van het hoofdstuk worden herzien.

- Daarnaast ontbreekt passage over het effect van het gebruik van Nederland als doorstroomland op ontwikkelingslanden. Er wordt nog gekeken waar in het rapport dit punt het beste past.
- Specifiek met betrekking tot het ondernemingsrecht leeft het gevoel dat ondanks de vele gesprekken – w.o. de ronde tafels en het gesprek met notarissen – mogelijk nog niet alle benodigde informatie aanwezig is. Zoals de kennelijk gunstige Nederlandse faillissementswetgeving wat niet als zodanig onder de aandacht van de commissie is gebracht. Zijn er mogelijk nog meer van dergelijke *unknown unknowns*? Hier bestaat de vraag of de sector zelf wel de prikkel heeft om bepaalde voor doorstroomvennootschappen gunstige facetten van het Nederlandse ondernemingsrecht onder de aandacht van de commissie te brengen.
 - Eerder bleek het lastig om een onafhankelijke expert te vinden voor een externe landenvergelijking op het gebied van ondernemingsrecht. Evenwel wordt geconcludeerd dat het goed zou zijn een onafhankelijke expert de teksten op dit onderwerp te laten tegenlezen. Als mogelijkheden worden J&V, EZK en een onafhankelijke hoogleraar genoemd.

Bespreking hoofdstuk 'samenhang belastingontwijking en witwassen':

- Er wordt besproken dat de afdeling die verantwoordelijk is voor het toezicht op trustkantoren van DNB gevraagd zal worden de tekst tegen te lezen, gelet op de onderdelen die raken aan de trustsector.
- Idealiter zou ook een schatting qua omvang van witwasgelden die door Nederland stromen worden genoemd, maar hier lijkt onvoldoende data voor beschikbaar. De AMLC/DNB analyse kan hier wellicht enig inzicht in geven, verder wordt aansluiting gezocht bij experts en eerdere onderzoeken.
- Er kan in dat kader nog wat duidelijker worden aangegeven dat witwasgelden die door Nederland zouden stromen middels doorstroomvennootschappen voornamelijk samenhangen met in het buitenland gepleegde gronddelicten. Nederland is hierin vooral een tussenschakel. Daarbij kan worden opgemerkt dat de Nederlandse strafrechtelijke data vooral betrekking heeft op in Nederland gepleegde delicten. Dit maakt het verkrijgen van data over doorstroom van buitenlandse witwasgelden via Nederland complex.
- Verder wordt gesproken over de genomen en aangekondigde maatregelen die raken aan de relatie tussen belastingontwijking en witwassen. Dit betreft deels maatregelen gericht op het tegengaan van het misbruik van juridische entiteiten, zoals het Handelsregister en het UBO-register, als initiatieven zoals TRACK van Justis. Deels betreft dit initiatieven gericht op het voorkomen van misbruik van dienstverleners en het financiële stelsel, zoals de Wet toezicht trustkantoren 2018, de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme, en enkele specifieke maatregelen zoals aangekondigd in de Kamerbrief naar aanleiding van het SEO rapport over illegale trustdienstverlening.
- Diverse commissieleden leveren nog schriftelijk commentaar aan.

4. Bespreking niet-fiscale en witwasbeleidsopties

- In zijn algemeenheid wordt geconcludeerd dat rotte appels het best uit Nederland kunnen worden geweerd door het vergroten van de transparantie. Het inzichtelijk maken van de UBO speelt daarbij een belangrijke rol, maar misbruik van doorstroomvennootschappen wordt onvoldoende tegengegaan door alleen transparantie in Nederland of binnen de EU na te streven. Het is van belang op mondiale schaal het net te sluiten, en meer transparantie te betrachten.
- Als mogelijke second best wordt als beleidsoptie geopperd om een maximum aan het aantal ketens te stellen. Een groot aantal onoverzichtelijke ketens is immers (haast) nooit functioneel en duidt op doorstroom. In iedere keten moet vervolgens worden voldaan aan bepaalde substance-eisen.
- Om ketentransparantie te bevorderen zou Nederland bedrijven bepaalde (fiscale) voordelen kunnen weigeren als de natuurlijke persoon achter een UBO niet bekend is.
- Monitoring van de doorstroomproblematiek en de effecten van (reeds genomen) beleidsmaatregelen hierop is belangrijk. De vraag is wat hier voor nodig is. De aangiftegegevens van de belastingdienst is uitgebreid. Tegelijkertijd mag zij niet meer registreren dan noodzakelijk voor de vaststelling van de verschuldigde belasting.
 - Beleidsaanbevelingen zouden kunnen worden gezocht in het makkelijker maken van gegevensuitwisseling (bijvoorbeeld m.b.t. het koppelen van S.127-data) en het breder monitoren van inkomensstromen naar laagbelastende jurisdicties door te kijken naar totale inkomensstromen (ipv alleen S.127).

- Je zou de trustsector kunnen verplichten zich te organiseren als een beroepsorganisatie zoals we die kennen van advocaten en notarissen. Tegelijkertijd is het wel zo dat de trustsector reeds gereguleerd is en onder toezicht staat, waardoor goed nagedacht moet worden over de meerwaarde hiervan. Daarnaast kan aan DNB worden gevraagd wat zij – naast extra capaciteit - nodig hebben om effectief toezicht te houden op de trustsector.

5. Rondvraag en sluiting

- Er wordt aandacht gevraagd voor het verschil in toon tussen de verschillende hoofdstukken. Het is van belang dat het één geheel wordt.
- Daarnaast wordt het idee besproken om de beleidsopties uiteindelijk te presenteren in verschillende gradaties (van minder naar meer ingrijpend).